

Transformace Domova se zvláštním režimem Kvasice:

Cesta ke změně, která přináší lepší život pro osoby s duševním onemocněním

V dnešním světě je stále větší důraz kladen na to, aby se každému jednotlivci dostalo podpory a péče, která odpovídá jeho individuálním potřebám. To platí i pro osoby s duševním onemocněním, jejichž životní situace si zaslouží naši pozornost a citlivý přístup.

Domov se zvláštním režimem (DZR) v Kvasicích se v rámci projektu *Cesta ke změně* rozhodl udělat zásadní krok směrem k jinému přístupu poskytování sociálních služeb. Tento přístup není jen technickou změnou, ale hlubokou proměnou k tomu, jak pomáhat lidem s duševním onemocněním žít plnohodnotnější život a stát se součástí komunity, která je obklopuje.

Jednou změnou jsme si již úspěšně prošli

V rámci Zlínského kraje dochází již několik let k postupným změnám u Domovů pro osoby se zdravotním postižením, kdy jsou velké ústavní služby opouštěny a vznikají menší služby komunitního typu. Změna se však netýká pouze výměny velké služby za menší, ale musí dojít i ke změně postojů a myšlení pracovníků. Dříve byl život klientů organizován podle pravidel zařízení, která měla spíše zjednodušit práci pracovníků (nastavený jednotný režim dne, hromadné aktivity, centrální nákupy atp.). Nebyla respektována individualita každého člověka a jeho potřeby. Nyní je cílem službu nastavit každému klientovi tak, aby co nejvíce odpovídala jeho potřebám a přáním, respektovala jeho individualitu a klient tak měl možnost o svém životě rozhodovat minimálně v těch oblastech, ve kterých to dokáže. Jednoduše řečeno jde o to, službu přizpůsobit potřebám klienta, a ne klienta potřebám služby.

I přes veškerou naši snahu se stále od některých spoluobčanů dozvídáme, že klienti bydlí v ústavech. O to smutnější je, když si lidé myslí, že je to tak správně. Není tomu tak. Každý z nás chceme vytvořit pro naši rodinu domov s příjemnou atmosférou, kde pocit jistoty a bezpečí je tím hlavním, za kterým se ze škol či prací vracíme den co den. A tak, jako my máme svůj domov, chceme, aby jej měli i klienti sociálních služeb. Aby měli místo, kde se cítí v bezpečí, kde se jim dostane podpory a péče, kterou potřebují, kam si mohou pozvat rodinu či přátelé a kde prožívají radosti běžného života.

Pokud bychom tedy stále chtěli používat slovo ústav, pak bychom tak mohli nazývat každý panelák či bytovku, kterých na českých sídlištích je opravdu mnoho. Proto jednou provždy opusťme minulost i s jejími výrazy, zaměřme se na současnost a vytvářejme lepší budoucnost.

Co je projekt Cesta ke změně v DZR?

Je to počátek přeměny služby z velkokapacitního zařízení na službu komunitního typu.

Komunitní služby vycházejí z individuálního přístupu k potřebám a přáním každého člověka. Klienti zde nejsou pouze "uživateli služby", ale především lidmi, kteří mohou a chtějí být součástí běžné společnosti. Komunitní služby pomáhají lidem s duševním onemocněním žít v menších domácnostech, kde mají více soukromí, větší možnost rozhodovat o svém životě a kde se mohou postupně učit dovednostem potřebným pro co největší samostatnost.

Jak probíhá projekt Cesta ke změně?

Jedná se o pečlivě plánovanou změnu, která zahrnuje několik klíčových kroků a má dlouhodobý charakter.

Prvním z nich je **analýza potřeb klientů**, která pomůže pochopit, co jednotliví lidé potřebují, jaké mají schopnosti a přání. Tato analýza bude zahrnovat nejen zdravotní a sociální aspekty, ale i osobní přání klientů – například kde by chtěli bydlet, s kým by chtěli sdílet domácnost nebo jaké činnosti by je bavily.

Dalším krokem je vytvoření **transformačního plánu**, který bude sloužit jako návod a mapa pro celý proces změny. Tento plán stanoví konkrétní kroky, které bude třeba uskutečnit, a zároveň definuje cíle, kterých má transformace dosáhnout.

Součástí transformace je i příprava a vzdělávání pracovníků DZR Kvasice. Aby mohli klientům poskytovat tu nejlepší možnou podporu, budou proškoleni v moderních přístupech v sociální péči a práci. A tato část je v tomto projektu velmi intenzivní.

Co to přinese klientům?

Umožní klientům žít co nejvíce samostatně a zapojit se do běžného života. To zahrnuje například nácvik každodenních dovedností, jako je vaření, nakupování nebo hospodaření s penězi. Klienti budou také podporováni v rozhodování o svém vlastním životě, což je klíčový prvek pro jejich osobní rozvoj a posílení sebevědomí.

Dalším přínosem bude možnost navázat nové vztahy a vytvořit si síť přirozené podpory, která zahrnuje rodinu, přátele i sousedy. Klienti tak nebudou odkázáni pouze na pracovníky sociálních služeb, ale získají podporu i od lidí ve svém okolí.

Komunikace a spolupráce s veřejností

Přeměna DZR Kvasice není pouze interní záležitostí zařízení. Aby byla změna úspěšná, je nezbytná spolupráce a podpora širší veřejnosti. Jedním z klíčových cílů projektu *Cesta ke změně* je proto odbourávání předsudků vůči lidem s duševním onemocněním.

Pro tento účel bude realizována řada aktivit, jako jsou setkání s rodinnými příslušníky klientů, opatrovníky a zástupci obcí. Uspořádáme také akce pro laickou veřejnost, například kulturní představení *Varieté Sociále*, které připravíme ve spolupráci s neziskovou organizací Ledovec nebo besedy s osobami s duševním onemocněním, kteří běžně chodí do práce, mají život jako my a budou vyprávět svůj příběh.

Přínosy pro komunitu

Nezlepší pouze život klientů, ale má i pozitivní dopad na komunitu, ve které budou nové služby poskytovány. Klienti se budou více zapojovat do společenského života. Navíc se díky veřejným aktivitám zvýší povědomí o tom, co to znamená žít s duševním onemocněním, a dojde k odbourávání bariér mezi lidmi.

Závěr

Projekt *Cesta ke změně* představuje významný krok směrem k modernizaci a humanizaci sociálních služeb v České republice. Náš domov je v tomto procesu na svém počátku a není jen změnou v organizaci služby, ale především změnou přístupu k lidem s duševním onemocněním.

Je to příležitost ukázat, že každý člověk má právo na důstojný a plnohodnotný život, a že spoluprací a pochopením můžeme společně vytvořit prostředí, kde se každý cítí být součástí a má své místo.